

Juni 2022

Inhoudelijke beschrijving

De Telecommunicatiewet dateert al uit 1904, destijds heette deze de Post- en Telegraafwet. Met de vrijmaking van de telecommarkt in 1998 moest de wet worden geactualiseerd. Hierdoor ontstond in 1998 de Telecommunicatiewet. Voor gemeenten is met name hoofdstuk 5 van belang: Aanleg, instandhouding en opruimen van kabels. Deze regelt onder meer de gedoog- en coördinatieplicht van gemeenten.

De Telecommunicatiewet richt zich niet alleen op de kabel zelf. In deze wet worden telecomkabels namelijk gedefinieerd als *'fysieke geleidingsdraden die bestemd zijn voor de rechtstreekse overdracht van signalen tussen punten en de bij deze fysieke geleidingsdraden behorende ondergrondse ondersteuningswerken, beschermingswerken en signaalinrichtingen, alsmede inrichtingen, bestemd om daarin verbinding tot stand te brengen tussen fysieke geleidingsdraden in, op of boven openbare gronden enerzijds en fysieke geleidingsdraden in gebouwen en daarmee één geheel vormende gronden anderzijds dan wel tussen laatstgenoemde fysieke geleidingsdraden onderling'*.

Hieruit vloeit voort dat een PoP-station < 15 m² en lager dan 3 meter ook onder de noemer telecomkabel valt en de gedoogplicht geldt. Boven deze afmetingen vallen zij ook onder een omgevingsvergunning.

Gedoogplicht (artikel 5.2)

De gedoogplicht bestond al in 1904. Deze plicht houdt in dat de rechthebbende of beheerder van openbare gronden (de gemeente) de aanleg, instandhouding en opruiming van telecomkabels voor een openbaar elektronisch communicatienetwerk in en op deze gronden moet gedogen. Dit is een unieke inbreuk op het eigendomsrecht van de gemeente. Deze gedoogplicht geldt dan ook uitsluitend voor telecomkabels.

Coördinatieverplichting gemeente (artikel 5.4)

Voor de aanleg, instandhouding en opruiming van telecomkabels is graven in de openbare grond onvermijdelijk. Dit leidt tot verstoring van de openbare ruimte. Denk aan opgebroken straten, verminderde bereikbaarheid van bedrijven en huizen, en verkeershinder. De gemeente moet deze werkzaamheden daarom coördineren. De wetgever heeft een instrument gecreëerd waarmee de gemeente de publieke belangen bij de aanleg kan borgen; het instemmingsbesluit. Met dit besluit kan de gemeente voorwaarden voor de aanleg van telecomkabels geven. Deze voorschriften kunnen zijn op redenen van:

- Openbare orde;
- Veiligheid;
- Het voorkomen of beperken van overlast;
- De bereikbaarheid;
- Ondergrondse ordening.

Zonder zo'n instemming mag een telecomaانبieder niet gaan werken. Belangrijk punt hierbij is dat het instemmingsbesluit alleen geldt voor de werkzaamheden van de aanleg en het vervalt nadat de werkzaamheden zijn voltooid.

Gemeenten kunnen, in hun rol als hoeder van de openbare ruimte, invulling geven aan 'inpassingsbevoegheden' PoP en AOP kasten, aangevuld met een voorstel van medegebruik (artikel 5a). Hierbij moeten zij de uitgangspunten van de telecomaandieners respecteren. De invulling hiervan is afhankelijk van de situatie ter plaatse en de wensen van de betreffende gemeente en telecomaandieners. In de praktijk maken telecomaandieners en gemeenten, wanneer de omstandigheden daar aanleiding toegeven, afspraken over de locatie van straatkasten, de kleur, aanplant van 'groen' en het schoonhouden van de straatkasten. Een goede ruimtelijke inpassing is een kwestie van goed overleg op basis van de situatie in de praktijk. Los hiervan kan een gemeente niet zover gaan dat een straatkast niet in de openbare ruimte te verbieden. Straatkasten behoren nu eenmaal tot het reguliere straatbeeld.

Telecommunicatieverordening

De gemeenteraad moet op grond van dit artikel een verordening vaststellen. Hierin staan voorschriften over:

- De melding van de voorgenomen werkzaamheden;
- De te verstrekken gegevens;
- De uitvoeringswijze;
- Het medegebruik van voorzieningen;
- Het afstemmen met overige beheerders van assets in de ondergrond;
- De wijze van melding en uitvoering van spoedeisende werkzaamheden in verband met ernstige belemmering of storing van de communicatie.

Schadevergoeding in verband met de gedoogplicht (artikel 5.7)

De telecomaandieners moet veroorzaakte schade bij de aanleg, instandhouding en opruiming van kabels aan de gemeente vergoeden. Het gaat hier uitsluitend om de markconforme kosten en de degeneratiekosten van het wegdek door het opbreken en herstraten. Marktconforme kosten zijn de kosten zoals een onderneming deze onder normale omstandigheden in een markteconomie op de desbetreffende markt maakt.

Na de aanleg brengt de aanbieder de grond terug in de oude staat, tenzij de gemeente heeft aangegeven dit zelf te willen doen. Hiervoor mag de gemeente uitsluitend de markconforme kosten in rekening brengen.

Verleggen kabel, nemen van maatregelen bij uitvoeren van werken en oprichten van gebouwen (artikel 5.8)

De telecomaandieners moet op eigen kosten, maatregelen nemen of kabels verleggen als dit noodzakelijk is voor de uitvoering van werken of de oprichting van gebouwen door of vanwege de gemeente. Daarbij zijn de concrete werkzaamheden voor het bouwrijp maken wél werken in de zin van dit artikel, het bouwrijp maken op zichzelf niet.

Het derde lid van artikel 5.8 bepaalt dat de aanbieder recht heeft op vergoeding van de door de gemeente gemaakte kosten, als later blijkt dat de werkzaamheden waarvoor op voorhand verplaatst moest worden, niet hebben plaatsgevonden.

Als de gemeente binnen vijf jaar een nieuw verzoek doet om op kosten van de aanbieder kabels te verplaatsten of maatregelen te nemen, zijn de kosten voor de gemeente (lid 4). Indien de gemeente bij aanleg, aan de telecomaandieners, meldt dat de kabel binnen 5 jaar moet worden verlegd voor een ruimtelijk project, dan vervalt lid 4.

De telecomaandieners moet binnen 16 weken na ontvangst van het VTV (Verzoek tot verleggen) de gevraagde maatregelen nemen (lid 6).

Bomen en beplantingen (artikelen 5.10 en 5.11)

Artikel 5.10 bepaalt dat de telecomaandbieder bij de werken voor kabels, bomen en beplantingen moet beschermen en de mogelijkheid tot groei in stand moet houden. Als wortels hinderlijk zijn voor de kabels of de exploitatie in gevaar brengen, moet de gemeente deze op verzoek van de telecomaandbieder korten (artikel 5.11). Bij ernstige belemmering of storing in de exploitatie kan de aanbieder de wortels zelf korten. Hij moet dan wel de veroorzaakte schade aan het groen vergoeden.

Lege buizen (artikel 5.15)

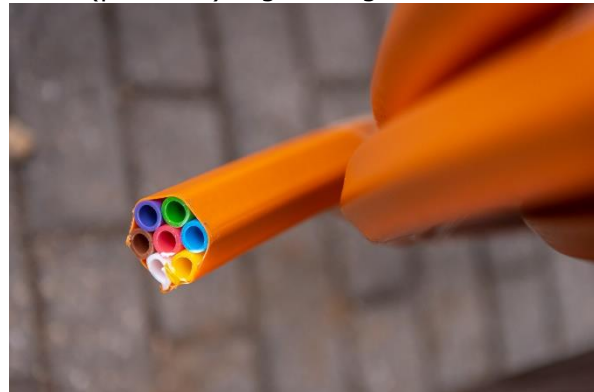
Dit artikel verklaart hoofdstuk 5 van toepassing op de aanleg, instandhouding en opruiming van ondersteunings- en beschermingswerken waarin geen telecommunicatiekabels zijn gelegd, zoals mantelbuizen. Als de telecomaandbieder deze werken na tien jaar nog niet voor openbare telecomdiensten gebruikt, vervalt de gedoogplicht (artikel 5.2 lid 9).

Ongebruikte telecomkabels (UVOT)

Rijkswaterstaat, Gemeentelijk Platform Kabels en Leidingen (namens de gemeenten) en ProRail maakte op 12 maart 2020 met de telecomaandbidders in Nederland afspraken om de vele ongebruikte telecommunicatiekabels in de ondergrond op te ruimen.

Aangezien de ondergrond in Nederland – vooral in stedelijk gebied – overvol is, zijn deze uitvoeringsafspraken een eerste stap in het opruimen van telecommunicatiekabels die al langer dan 10 jaar niet meer in gebruik zijn.

De Uitvoeringafspraken Verwijderen Ongebruikte Telecomkabels (UVOT) bevat een gewogen pakket procesafspraken voor de (publieke) grondeigenaar en de telecomaandbieder op basis waarvan zij samen een afweging kunnen maken om een verzoek tot het verwijderen van ongebruikte telecomkabels te doen. Dit verzoek moet 'redelijk' zijn. Dat wil zeggen dat het telecombedrijf zijn voordeel kan pakken om ongebruikte kabels op te ruimen als de ondergrond al (deels) openligt vanwege andere werkzaamheden. De telecomaandbieder moet dan aan een redelijk verzoek tot verwijderen – op eigen kosten – voldoen.

Medegebruik voorzieningen en coördinatie van civiele werken (artikel 5a)

Een netwerkexploitant stemt in met redelijke verzoeken van aanbieders van openbare elektronische communicatienetwerken tot medegebruik van zijn fysieke infrastructuur ten dienste van de aanleg van elementen van een openbaar elektronisch communicatienetwerk met hoge snelheid

Colocatie en gedeeld gebruik (artikel 5b)

Met het oog op de bescherming van het milieu, de volksgezondheid of de openbare veiligheid of vanwege stedenbouwkundige of planologische doelstellingen kan een gemeente in specifieke gebieden aan telecomaandbidders colocatie of gedeeld gebruik van netwerkelementen en bijbehorende faciliteiten en gedeeld gebruik van eigendom opleggen.

Bevoegdheden en verplichtingen van gemeenten (artikel 5c)

Gemeenten moeten op grond van het nieuwe hoofdstuk (5C) instemmen met redelijke verzoeken van telecomaandbidders tot medegebruik van hun publieke infrastructuur voor de plaatsing van kleine antennes (small cells).

Verwijzingen

- [Telecommunicatiewet](#)